

18 aprilie 2018

DL nr. 131

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014

(nr. 50 din 22.02.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780/2001 și expune următoarele considerente.

I. Evaluarea generală a proiectului de act legislativ:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul de lege supus avizării are drept scop asigurarea modului de realizare a învățământului antepreșcolar. Autorii propun o nouă redacție a art.24 din Codul educației „Educația antepreșcolară”, care reglementează modul de organizare și funcționare a creșelor ca instituție de educație timpurie.

II. Evaluarea și obiecțiile de fond:

1. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus avizării conține o serie de argumente în sprijinul ideilor ce stau la baza proiectului, însă acestea poartă un caracter general și nu argumentează detaliat realizarea acestora.

2. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

3. Reieșind din proiectul de lege supus avizării, realizarea noilor reglementări presupune cheltuieli financiare.

Autorii indică în nota informativă la proiect că, sursele de finanțare sunt prevăzute la art.143 din Cod și din aceste considerente explicațiile sunt de prisos.

4. Atragem atenție că, evaluarea economico-financiară generală urma să fie constituită în baza avizelor și recomandărilor tuturor instituțiilor specializate.

5. De notat că, proiectul de lege are impact asupra veniturilor bugetului public național, astfel potrivit prevederilor art.131 din Constituție, orice propunere

legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

6. Conform prevederilor art.58 din Regulamentul Parlamentului, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

7. Conform alin.(1) al art.21 din Codul educației, instituțiile publice de educație timpurie (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar) și de învățământ extrașcolar (de nivel local) sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi. (...) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura buna funcționare a acestor instituții în conformitate cu regulamentele și standardele aprobate de Ministerul Educației.

8. Potrivit Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, finanțele publice locale fac parte integrantă din sistemul finanțelor publice și includ bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, care reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor pentru exercitarea funcțiilor ce sînt în competența acestora conform legislației și a funcțiilor delegate de Parlament la propunerea Guvernului.

Alin.(4) și (5) al art. 3 din Legea sus-nominalizată, stabilește expres că, orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Parlamentului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate. Autoritățile administrației publice locale urmează a fi consultate în modul corespunzător asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora, precum și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.

În acest context, menționăm și art.7 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală care stabilește expres că, în realizarea competențelor lor, autoritățile administrației publice locale dispun de autonomie, consfințită și garantată prin Constituția Republicii Moldova, Carta Europeană a Autonomiei Locale și prin alte tratate la care Republica Moldova este parte. Astfel, considerăm necesară consultarea autorităților publice locale referitor la subiectul abordat în proiectul de lege.

La art.I din proiect

9. Alin.(1) al noului art.24 prevede că, educația antepreșcolară se realizează în familie, în creșe sau instituții rezidențiale pentru copii rămași fără ocrotire părintească.

Pornind de la propunerea autorilor, menționăm că Codul educației prevede la art.23 alin.(1) lit.a) că, educația antepreșcolară reprezintă primul ciclu a educației timpurii pentru copiii cu vârsta de la 0 la 3 ani. Ciclul doi, conform lit.b) este învățământul preșcolar, pentru copiii cu vârsta de la 3 la 6 (7) ani.

Alin.(3) și (4) al aceluiași articol specifică instituțiile în care se desfășoară educația timpurie (fără a face deosebire dintre ciclul I și ciclul II al educației timpurii): creșe, grădinițe, centre comunitare de educație timpurie sau în alte instituții care prestează servicii în conformitate cu standardele educaționale de stat. Educația timpurie poate fi organizată și în instituții rezidențiale – pentru copiii

orfani sau cei rămași fără îngrijire părintească, în instituții sanatoriale – pentru copiii cu boli cronice, precum și în instituții de învățământ special, în instituții penitenciare și în instituții medicale.

Totodată, atragem atenție că conform alin.(1) lit a) art.15 din Cod, care prevede tipurile instituțiilor de învățământ, instituție de educație antepreșcolară se clasifică în conformitate cu structura învățământului, în creșă și centru comunitar de educație timpurie.

Noțiunea „centru educațional comunitar” este definită la art.3 din Cod, ca instituție cu destinație educațională, multifuncțională.

10. Astfel, reieșind din prevederile de mai sus și din textul definiției noțiunii „centru educațional comunitar”, putem deduce că instituția rezidențială pentru copii rămași fără ocrotire părintească se încadrează în noțiunea de „centru educațional comunitar”.

11. Pentru claritate, precum și întru evitarea diferitor interpretări/explicații ale legislației, ținând cont de prevederile art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001, conform căreia terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă, cu titlu de recomandare, sugerăm ca autoritatea responsabilă de elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul educației - Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, să prezinte explicații/informații referitor la utilizarea denumirilor instituțiilor în care se desfășoară educația antepreșcolară.

12. În cazul în care se acceptă propunerea autorilor la alin.(1) conj. „sau” se va substitui prin „și”.

13. La alin.(2) al art.24, autorii utilizează noțiunea de „vîrstă fragedă”. În vederea respectării prevederilor art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001, sintagma „vîrstă fragedă” se va substitui cu sintagma utilizată în Cod „vîrsta de la 0 la 3 ani”.

14. La alin.(4) și (5) autorii utilizează noțiunea de „creșe-grădinițe”. Atragem atenție că, actualmente Codul educației nu prevede o astfel de instituție. În cazul în care se acceptă propunerea autorilor, menționăm că va fi necesar de a modifica și completa și alte articole din Codul educației, în sensul utilizării noțiunii de „creșe-grădinițe”.

De asemenea, atragem atenție că în cazul acceptării, va fi necesar de a completa și alin.(1) al art.24 din proiect cu acest tip de instituție.

III. Obiecțiile de tehnică legislativă:

1. În titlul proiectului de lege supus avizării, precum și în textul introductiv al art. I denumirea codului se va scrie cu literă mică „educației”. Textul „nr.152 din 17 iulie 2014” din titlul proiectului, se va substitui prin „nr.152/2014”.

2. Conform prevederilor alin.(3) al art.36 din Legea nr.780/2001, dacă se modifică sau se completează un singur articol dintr-un singur act legislativ, în titlul actului de modificare sau completare se face referire expresă la articolul modificat sau completat și la actul respectiv. Prin urmare, în titlul proiectului, precum și în textul introductiv al art.I se va face referire expresă la articolul 24 din Cod.

3. Conform prevederilor art.34 alin.(2) și (3) din Legea nr.780/2001, modificarea intervine pentru a schimba unele soluții din actul legislativ prin altele, iar completarea intervine pentru a introduce soluții noi în problema reglementată

de actul legislativ. Reieșind din conținutul propriu-zis al art.I din proiect, în titlul proiectului, precum și în textul introductiv al art.I, sintagma „și se completează” se va exclude.

4. Conform practicii de elaborare a actelor legislative, textul ce indică sursa publicării se va substitui prin „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319–324, art.634)”. Propunem următoarea redacție a textului introductiv al art.I:

„Art.I – Art.24 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319–324, art.634), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:”

Prin urmare, în continuare, cifra „1” se va exclude, iar textul „Articolul 24 va avea următorul cuprins” se va substitui prin „Articolul 24. Educația antepreșcolară”.

La art.II din proiect

5.Norma de la alin.(1) este de prisos. Accentuăm că nu proiectul de lege se publică în Monitorul Oficial, dar legea adoptată. După adoptarea de către Parlament în lectură finală a proiectului de lege, acesta devine lege urmând procedurile și etapele de circulație a unui act legislativ. Astfel, pornind de la art.76 din Constituția Republicii Moldova, Legea adoptată în conformitate cu art. 74 și promulgată în conformitate cu art. 93 din Constituție urmează a fi publicată în mod obligatoriu în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia.

6. La alin.(2) propunem de a completa norma cu reglementări privind obligativitatea Guvernului de a prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege. Propunem următoarea redacție a alin.(2):

„(2) Guvernul, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”.

IV. Concluzii:

În concluzie, menționăm că textul proiectului legii, urmează a fi redactat, ținând cont de observațiile și propunerile corespunzătoare definitivării corecte a proiectului.

Oportunitatea adoptării proiectului legii ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**